

ÕIGUSKANTSLER

MTÜ Vene Kool Eestis
russovet24@gmail.com

Teie 29.08.2011 nr

Õiguskantsler 22.09.2011 nr 6-2/110261/1103626

Lõppvastus

Lugupeetud MTÜ Vene Kool Eestis juhatus

Tänan Teid minule saadetud avalduse eest, milles puudutasite taas kord gümnaasiumide eesti õppekeelele ülemineku teemat. Täpsemalt soovisite teada, kas minu hinnangul haridus- ja teadusministri mulle 18.08.2011. a saadetud kirjas välja pakutu viiks Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 11 lõike 2 ja §-i 21 kooskõlla põhiseadusega.

Juhin Teie tähelepanu asjaolule, et 20.09.2011. a Riigi Teatajas on avaldatud Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ (edaspidi *Määrus*) uus redaktsioon, mis jõustub 23.09.2011. a.¹ Nimetatud uue redaktsiooni kohaselt on Määruse § 11 lõike 2 ja § 21 sõnastused alljärgnevad:

„§ 11. Õppekorralduse alused

[...]

(2) Eesti õppekeelega koolis või klassis tagab kool oma õppekavaga eestikeelse õppe vähemalt 60 % ulatuses gümnaasiumiastmele kehtestatud väikseimast lubatud õppemahust, kusjuures eesti kirjandust, Eesti ajalugu, ühiskonnaõpetust, muusikat ja geograafiat tuleb õpetada eesti keeles.

[...].

„§ 21. Määruse § 11 lõike 2 rakendamine

(1) Munitsipaalkoolides, kus 1. septembri 2010. a seisuga oli õppekeeleks eesti keelest erinev keel ning Vabariigi Valitsus ei ole „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ alusel andnud luba eesti keelest erineva õppekeele kasutamiseks, rakendatakse § 11 lõiget 2 õpilaste suhtes, kes alustavad gümnaasiumiõpinguid 2011/2012. õppeaastal või hiljem ning kogu gümnaasiumi ulatuses viiakse õpe nendes koolides § 11 lõikega 2 kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2013. a.

¹ Kätesaadav veebis aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/120092011002>.

(2) Kuni kogu gümnaasiumi ulatuses õppe § 11 lõikega 2 kooskõlla viimiseni võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koolis enne 2011/2012. õppeaastat õpinguid alustanud õpilaste suhtes kohaldada eesti keelest erinevat õppekeelt, kusjuures eesti keeles õpetatakse:

1) 2009/2010. õppeaastal gümnaasiumiõpinguid alustanutele vähemalt eesti kirjanduse üht kursust, ühiskonnaõpetuse kaht kursust ja muusika kolme kursust;

2) 2010/2011. õppeaastal gümnaasiumiõpinguid alustanutele vähemalt eesti kirjanduse üht kursust, ühiskonnaõpetuse kaht kursust, muusika kolme kursust ja Eesti ajaloo kaht kursust.“

Eespool toodud Määruse § 11 lg 2 ja § 21 uued sõnastused on minu hinnangul kooskõlas põhiseaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega (edaspidi PGS). Sätetest on selge, et eesti õppekeelt peavad vastavalt PGS § 89 lõikes 4 ja Määruse §-s 21 esitatud ajagraafikule rakendama vaid need munitsipaalkoolid, mis pole saanud Vabariigi Valitsuse luba muukeelseks õppeks. Kuna Määrust on juba muudetud nii, et see on kooskõlas põhiseadusega, ei pea ma enam vajalikuks võtta seisukohta haridus- ja teadusministri 18.08.2011 a. kirjas välja pakutud Määruse muudatuste osas.

Selgitan Teile veel, et Määruse § 11 lg 2 ja § 21 ei reguleeri koolide hoolekogude võimalusi esitada ettepanekuid muukeelseks õppeks. Võimalus taotleda erandit eestikeelsest õppest on endiselt sätestatud PGS § 21 lõikes 3. Selle sätte kohaselt annab loa muus keeles toimuvaks õppeks või kakskeelseks õppeks Vabariigi Valitsus valla- või linnavolikogu taotluse alusel. Sellise ettepaneku teeb valla- või linnavolikogule kooli arengukavast lähtudes hoolekogu.

Avalduses viitasite ka probleemile, et PGS § 21 lõike 3 alusel eesti õppekeelest erandi saamiseks Vabariigi Valitsusele esitatud taotluste menetlemise mehhanism jääb määramatuks ja otsuste tegemine venib. On tõsi, et põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ei ole sätteid, mis reguleeriks sellise loa andmise menetlust, sealhulgas aega, mille jooksul taotlustele tuleb vastata. See ei tähenda, et Vabariigi Valitsus on menetlustähtaja määramisel täiesti vaba. Nimelt seob Vabariigi Valitsust menetlustähtaja määramisel hea halduse tava. Hea halduse tava järgi peab Vabariigi Valitsus menetluse teostama mõistliku aja jooksul. Mõistlik aeg tuleb Vabariigi Valitsusel leida võttes arvesse aega, mis kulub otsuse tegemiseks vajalike asjaolude väljaselgitamiseks, küsimuse tähendust puudutatud isikutele, menetlustoimingute keerukust, menetlusosaliste arvu, taotleja enda käitumist jms.

Loodan, et eeltoodud selgitusest on Teile abi. Teie avalduses toodud muud seisukohad olen teadmiseks võtnud.

Tänan Teid veel kord pöördumise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder